

جان أنیل / آلان آلند، اندری لایت

ارزش‌های زیست‌دین‌بیطی

ترجمه عیسی پیری
استادیار دانشگاه زنجان

انتشارات تیسرا

به نام خالق پیدا و پنهان
که پیدا و پنهان داند به یکسان

O'neil, John	: اوئیل، جان، ۱۹۵۶ - م	سرشناس
	: ارزش‌های زیست‌محیطی / نویسندگان: جان اوئیل، آلان آندری	عنوان و نام پدیدآور
	: لایت؛ مترجم: عیسی پیری	
	: سوان، فیبا، ۱۳۹۶	مشخصات نشر
	: ۱۳۳ ص:، مول، نمودار: ۲۱×۱۴/۵	مشخصات ظاهری
	: انتشارات توس، دوره نشر ۲۴۶، کتاب‌شار: ۱۳	فروست
	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۸۳-۰۰۰۰ ریال	شابک
	: فیبا	وضعیت فهرست‌نویسی
	: عنوان اصلی: Environment Values, c2008	یادداشت
	: کتابنامه: ص. [۳۵۵] - ۳۶۳	یادداشت
	: اخلاق زیست‌محیطی	موضوع
	: Environmental Ethics	موضوع
	: سیاست محیط‌زیست	موضوع
	: Environmental Policy	موضوع
	: آندری، آلان، ۱۹۳۵ - م	شناسه افزوده
	: Holland, Alan	شناسه افزوده
	: لایت، اندری، ۱۹۶۶ - م	شناسه افزوده
	: Light, Andrew	شناسه افزوده
	: پیری، عیسی، ۱۳۵۸ - مترجم	شناسه افزوده
	: ۱۳۹۶ الف ۴ / الف ۸ / الف ۴۲ / GE	رده‌بندی کنگره
	: ۱۷۹/۱	رده‌بندی دیویی
	: ۴۵۷۴۷۳۸	شماره کتابشناسی ملی

ارزش‌های زیست‌محیطی

نویسندگان: جان انیل، آلان آلاند، آندری لایت

مترجم: دکتر عیسی پیری

مدیر تولید: فاطمه شهبازی

چاپ یکم: بهار ۱۳۹۶

شماره نشر: ۲۲۶

ویراستار: معصومه قنبرپور

صفحه‌آرا: سپیده امری

لیتوگرافی: البرز نوین، چاپ: عطا، صحافی: ساغر مهر

ناظر فنی چاپ: امیر نبی‌زاده

تعداد: ۵۵۰ نسخه

قیمت: ۲۹۹۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۸۳-۶۱-۳

۱۵	مقدمه مترجم
۱۹	فصل یکم: ارزش‌ها و محاسبه زیست
۱۹	محیط‌های زیست و ارزش با
۲۰	زندگی از جهان
۲۱	زندگی در جهان
۲۲	زندگی با جهان
۲۴	بیان تضادهای ارزشی
۲۴	تضاد ارزش‌ها
۲۵	توزیع مزایا، معایب و خسارات
۲۶	بیان تضادها
۳۵	بخش یکم: رهیافت‌های مطلوبیت‌گرا به تصمیم‌گیری محیطی
۳۷	فصل دوم: رفاه انسان و جهان طبیعی
۳۷	مقدمه
۴۰	رفاه: لذت‌گرایی، فهرست ترجیح‌ها و اولویت‌ها
۴۰	محاسبه لذت‌گرایانه از رفاه
۴۹	مطلوبیت‌گرایی ترجیحی
۵۴	صورت‌های عینی‌گرای رفاه
۵۸	رفاه چه کسانی محاسبه می‌شود؟
۶۰	انجام مقایسه: مطلوبیت‌گرایی، علوم اقتصادی و کارایی
۶۷	فصل سوم: پیامد‌گرایی و منتقدان آن

- ۶۹..... پیامد گرایی آزادی بیش از حدی می‌دهد
- ۷۱..... مشکل پیامد گرایی چیست؟ جایگاه اخلاقی افراد
- ۷۵..... حقوق، تضادها و اجتماع محلی
- ۸۱..... پیامد گرایی بسیار زیاد تقاضا می‌کند
- ۸۲..... مشکل پیامد گرایی چیست؟ محدودیت عامل - مبنای عمل
- ۸۴..... فضایل اخلاقی و نگرانی‌های محیطی
- ۸۷..... پاسخ‌های پیامد گرایی
- ۸۸..... مطلوبیت گرایی غیرمستقیم
- ۹۱..... گسترش صورت‌های امر خوب
- ۹۲..... گرایش اخلاقی و محدودیت نظریه
- ۹۵..... فضا چهاره: برابری، عدالت و محیط‌زیست
- ۹۷..... مسئولیت گرایی و توزیع
- ۹۹..... تساوی و برابری در جایگاه اخلاقی
- ۱۰۱..... مباحث مطلوبیت گرایی غیرمستقیم برای عدالت توزیعی
- ۱۰۳..... اقتصادها، کارایی عدالت
- ۱۱۰..... اخلاقیات منطق گرایی
- ۱۱۰..... پیامد گرایی بدون حاشیه سود
- ۱۱۶..... پاسخ‌های وظیفه گرایان
- ۱۱۸..... جامعه، شخصیت و برابری
- ۱۲۲..... برابری چه چیزی؟
- ۱۲۷..... فصل پنجم: تکثر ارزش‌ها، تناسب ارزش‌ها و انتخاب‌های محیطی
- ۱۳۱..... وحدت ارزش‌ها
- ۱۳۴..... تکثر ارزش‌ها
- ۱۳۶..... معاوضه ارزش‌ها
- ۱۳۹..... عدم تناسب‌های ساختاری
- ۱۴۲..... تکثر ارزش‌ها، پیامد گرایی و راه‌حل‌ها و گزینه‌ها
- ۱۴۶..... کثرت گرایی ساختاری
- ۱۴۹..... انتخاب بدون تناسب
- ۱۵۲..... ما از یک نظریه انتخاب عقلانی چه انتظاری می‌توانیم داشته باشیم؟
- ۱۵۷..... بخش دوم: یک اخلاق محیطی جدید؟
- ۱۵۹..... فصل ششم: توجه اخلاقی به جهان غیرانسانی

۱۵۹.....	اخلاقیات جدید برای قدیم؟
۱۶۳.....	توجهات اخلاقی
۱۷۲.....	گسترش مرزهای داشتن قابلیت توجه‌ها و بررسی‌های اخلاقی
۱۸۸.....	نظریه‌های جدید برای قدیم؟
۱۹۵.....	فصل هفتم: محیط‌زیست، اخلاقیات کلان و ارزش ذاتی
۱۹۷.....	اخلاق کلان و اخلاق هنجاری
۱۹۹.....	ارزش ذاتی
۲۰۲.....	آیا رد کردن رافع‌گرایی اخلاق کلان با یک اخلاق محیطی سازگار است؟
۲۰۶.....	ارزش‌های علمی و پرورش و رشد موجودات زنده
۲۰۹.....	اخلاقیات محیطی: انبوه و کم‌حجم
۲۱۵.....	فصل هشتم: طبیعت و طبیعت‌گرایی
۲۱۵.....	ارزش‌گذاری بر اشیا طبیعی
۲۱۸.....	پیچیدگی طبیعت
۲۱۸.....	بعضی از تمایزها و تفاوت‌ها
۲۲۰.....	طبیعی و مصنوعی
۲۲۴.....	طبیعی و فرهنگی
۲۲۵.....	طبیعت به عنوان بیابان
۲۲۹.....	ارزش‌اشیای طبیعی
۲۳۶.....	حفاظت از طبیعت
۲۳۷.....	یک تناقض
۲۴۰.....	احیا و بازگرداندن ارزش طبیعت
۲۴۹.....	اکولوژی احیا شده و بازگردانده شده
۲۵۲.....	تاریخ، روایت و کالاهای محیطی
۲۵۳.....	بخش سوم: روایت‌های طبیعت
۲۵۷.....	فصل نهم: طبیعت و روایت
۲۵۸.....	سه گام
۲۶۱.....	تاریخ و فرایندها به عنوان ارزش
۲۶۵.....	بازگشتن به طبیعت
۲۷۱.....	دنیای قدیم و جدید
۲۷۳.....	روایت و طبیعت
۲۷۷.....	فصل دهم: تنوع زیستی: زیست‌شناسی به مثابه بیوگرافی

- ۲۸۰..... رهیافت بخش‌بندی به ارزش‌های محیطی
- ۲۸۱..... طبیعت تنوع زیستی - توضیح‌های مفهومی
- ۲۸۴..... جاذبه‌های روش بخش‌بندی
- ۲۸۹..... تنوع زیستی و پایداری محیطی
- ۲۹۳..... زمان، تاریخ و تنوع زیستی
- ۲۹۹..... خطرات پیشی جستن اخلاقیات
- ۳۰۵..... فصل یازدهم: پایداری و رفاه انسان
- ۳۰۵..... پایداری: برای چه چیزی؟ برای چه کسی؟ و چرا؟
- ۳۰۸..... صورت‌های اقتصادی پایداری
- ۳۱۱..... پایداری: ضعف و قوی
- ۳۱۴..... رفاه انسان و قابلیت جایگزینی
- ۳۱۹..... ارزش جیبی بازارها
- ۳۲۴..... روایات رفتار و سندهای انسان و پایداری
- ۳۲۹..... پایداری بدون سرمایه
- ۳۳۳..... فصل دوازدهم: تصمیم‌های عمومی و کالاهای محیطی
- ۳۳۶..... عقلانیت رویه و نفع‌های مشورتی
- ۳۴۰..... تصمیم‌گیری‌ها در زمینه‌های
- ۳۵۲..... چه چیزی موجب گرفتن تصمیم خوب می‌شود؟
- ۳۵۵..... کتابنامه

مقدمه مترجم

محیط‌زیست، ورشکستگی انرژی، سرمایه‌داری به‌ویژه در دوران پساکینزی و در فرم سازمان‌نیافتگی آن است. آن ورشکستگی بنیادی که به گفته میلان کوندرا در بار هستی به دنبال خود ناکامی‌ها را دینامی نیز می‌آورد. بحرانی که هایدگر از آن با نام «فراموشی هستی» یاد می‌کند که در من‌گرا بشر امروزین شده است. مسابقه فناوریانه در بهره‌مندی هرچه بیشتر از منابع محیطی و طبیعی، باعث شده است ارزش محیط‌زیست به یک مرتبه و مرحله ابزاری فروکاسته شود. تقلیل‌گرایی معرفت‌شناسانه نخستین گام از رخداد این وضعیت است. گوته، شاعر و اندیشمند بزرگ آلمانی در اثر سترگش فاوست، شکاف‌مندان به الگویی از این تحول ناشی از مدرنیته و مدرنیزاسیون اشاره کرده است. ناوست، بی‌تردید نماد خودبزرگ‌بینی انسان مدرن و سوپرکتیویته است.

هایدگر در بحث «گشتل تکنولوژی» معتقد بود انسان مدرن همان‌سان در موازی با رفاه و ساده‌تر شدن زندگی از رهگذر استفاده از تکنولوژی با بحران‌هایی هم‌روبه‌رو است. انسان مدرن پیوسته مکان زندگی‌اش را عوض می‌کند و دیگر حس درستی از مکان زیست خود ندارد. زمین نه مکان زیست بلکه ابزار بهره‌رسانی شده است. بی‌مکانی انسان نتیجه چنین شیوه زیستن است. از نظر هایدگر دانای فنون یا دارنده تکنیک به‌سادگی یک فناور و تولیدکننده نیست، بلکه کسی است که برداشتی از حضور هستندگان دارد و راهی برای

آشکار کردن چیزها برمی‌گزینند. این چنین برداشتی مبنایی هستی‌شناسانه دارد. تکنولوژی در واقع راهی است برای آشکار کردن چیزها، و این راه مقدم است بر ساختن؛ به عبارتی دیگر، تکنولوژی بیش از یک جوهر مادی و کاربرد انواع جدید دانش است. تکنولوژی حتی مفهوم «منبع» را هم عوض می‌کند. هایدگر نوشته است که در گشتل، ابژه (Gegenstand) به منبع (Bestand) تبدیل می‌شود. برای روشن شدن مثالی می‌زنم: یک گل روی شاخه یا در میان گل‌های باغ، یک ابژه است، ولی در صنعت عطرسازی تبدیل به منبع می‌شود؛ دیگر گلی در خود نیست بلکه به شکل تازه‌ای به صورت یک منبع برای تولید فنی یا ایجاد بهره‌ای درم آید. در گشتل همه‌چیز را به صورت منبع می‌بینیم، حتی انسان‌ها را. محیط‌زیست دارای ارزش ذاتی و درون‌بودگی است و به مثابه پی‌رنگ همه روایت‌ها رستار و مایر است که بشر تاریخی در سیمای تمدن سرکوب‌گر خود از سر گذرانده است. مفهوم ارزش نیز دارای وزن و اهمیت پی‌رنگی است؛ به این معنی که سوژه موجود در دنبال آن تصویر ذهنی‌ای که از خود و هستی دارد دست به کنش می‌زند و به دنبال آفرینش ارزش است. این ارزش‌آفرینی قبل از هر چیز با محیط‌زیست پیوند می‌خورد. در این پیوند مداوم، محیط‌زیست هم منبع ارزش‌آفرینی است (عقلاً و اقتصاداً و سودگرایانه) و هم از این رهگذر تن و کالبد محیط‌زیست اسیر می‌بیند. مشکل زمانی ایجاد می‌شود که محیط‌زیست در برابر تمدن قرار گیرد و بهره‌برداری از منابع زیست‌محیطی فراتر از ظرفیت‌های قابل تحمل (carrying capacity) و امکان بازتولید آن باشد. از این رو منطق ارزش‌های زیست‌محیطی صفر و یکی نیست بلکه بیشتر باید با روش‌شناسی منطق فازی بوده و به سمت الگوی هم‌این و هم آن باشد.

جان انیل استاد فلسفه دانشگاه لانکاستر انگلیس است. تألیفات او عبارتند

از:

O'Neill, John; Light, Andrew; Holland, Alan (2008). *Environmental Values*. London: Routledge.

O'Neill, John (2007). *Markets, Deliberation and Environment*. London: Routledge.

O'Neill, John (1998). *The Market: Ethics, Knowledge and Politics*. Routledge.

Hayward, Time; O'Neill, John, eds. (1997). *Justice, Property and the Environment: Social and Legal Perspectives*. Avebury Series in Philosophy. Aldershot: Ashgate.

آندری لایت استاد بازنشسته فلسفه دانشگاه لانکستر است که تألیفات مهم او به شرح زیر است:

O'Neill, John; Light, Andrew; Holland, Alan (2008). *Environmental Values*. London: Routledge.

Light, Andrew (2016). "Climate Diplomacy" in *The Oxford Handbook of Environmental Ethics*, eds. S. Gardiner and A. Thompson (Oxford: Oxford University Press, 2016), pp. 487-500 and on-line at www.oxfordhandbooks.com.

Light, Andrew (2016). "A Responsible Path: Enhancing Action on Short-Lived Climate Pollutants", with Gwynne Taraska, in *Climate Justice in a Non-Ideal World*, eds. C. Heyward, and D. Roser (Oxford: Oxford University Press, 2016), pp. 169-189.

Light, Andrew (2014). "Climate Change, Adaptation, and Climate-Ready Development Assistance", with Gwynne Taraska. *Environmental Values*, Vol. 23, No. 2, pp. 129-147.

Light, Andrew (2013). "An Equity Hurdle in International Climate Negotiations", *Philosophy and Public Policy Quarterly*, Vol. 31, No. 1, pp. 27-34.

Light, Andrew (2013). "Valuing Novel Ecosystems", with Allen Thompson and Eric Higgs, in *Novel Ecosystems: Intervening in the New Ecological World Order*, eds. R. Hobbs, E. Higgs, and C. Hall (Malden, MA: Blackwell), pp. 257-268.

Light, Andrew (2012). "Finding a Future for Environmental Ethics", *The Ethics Forum / Les Ateliers de l'éthique*, Vol. 7, No. 3, pp. 71-80.

پروفسور آلان آلداند استاد بازنشسته فلسفه کار، دهن در دانشگاه لانکستر است که دیگر تألیفات وی عبارتند از:

O'Neill, John; Light, Andrew; Holland, Alan (2008). *Environmental Values*. London: Routledge.

Keenok, Lisa; Holland, Alan; Desmond Mc Neil (2000). *Global sustainable development in 21st century*. Edinburg university press.

Holland, Alan. *Four Essays on Ecological Economics*.

_____, "Substitutability: or, why strong sustainability is weak and absurdly strong sustainability is not absurd", in J. Foster (ed.) *Environmental Economic...5...a critique of orthodox policy*. London: Routledge.

Holland, Alan (2016), *The case against the case for Procreative Beneficence (PB)*, *Bioethics*. 30, 7, p. 490-499. 10

در نهایت از همراهی و تشویق‌های دوستان عزیزم و استادان گران‌قدر مخصوصاً دو بال اندیشه‌ام دکتر فیروز جمالی، استاد بازنشسته جغرافیا در

دانشگاه تبریز و دکتر جعفر جوان، استاد بازنشسته جغرافیا در دانشگاه فردوسی مشهد و همچنین انتشارات وزین تیساً تشکر و قدردانی می‌کنم و ترجمه این کتاب را به مادرم تقدیم می‌کنم که اولین اخلاقیات زیست‌محیطی را از او یاد گرفتم؛ که هیچ‌وقت حتی در کنار رودخانه هم برای وضوی نمازش آب را هدر نداد و غذای پرندگان را در سرمای آذربایجان از یاد نبرد.

ع. پ
زنجان

www.ketab.ir